

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
5.Bhar.194/2015/4. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2016. év április hó 1. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T T:

A csalás bűntette miatt I.r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 31.Bf.XIX.9925/2014/5. számú ítéletét az I. r. vádlott vonatkozásában **megváltoztatja.**

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből az I. r. vádlott 71.790 (hetvenegyezer-hétszázkilencven) forint megfizetésére köteles.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 10.880 (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint bűnügyi költséget az I. r. vádlott viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2014. április 29. napján kelt 5.B.XIX.1280/2012/25. számú végzésével az I.r. és a II.r. vádlottal szemben a Btk. 373.§ (1) bekezdés és (4) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő társtettesként elkövetett csalás bűntette miatt indult büntetőeljárást megszüntette.

Az eljárás során felmerült 121.190 forint bűnügyi költség állam általi viseléséről rendelkezett.

Az elsőfokú bíróság végzés ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak bűnösségének megállapítása és a büntetés kiszabása végett.

A Fővárosi Főügyészség a Bfel.621/2005/12. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a tényállás kiegészítendő azzal, hogy a vádlottaknak az 1 millió forint átadásakor sem állt szándékában a vételár kifizetése, a sértettet tévedésbe ejtették. A tévedésbe ejtés a sértettel szemben történt, de a tulajdonostársakat elővásárlási jog illette meg, a színlelt ajándékozással a tulajdonostársak érdekei sérültek. Az ingatlan 20/80 tulajdoni hányada az igazságügyi szakértői vélemény szerint 5.400.000 forint volt. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg a kár értékét, így tévesen hivatkozott az elévülésre, amely nem 3, hanem 5 év. Ezért az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását, a vádlottak bűnösségének megállapítását és velük szemben büntetés kiszabását indítványozta.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2015. április 14. napján kelt 31.Bf.XIX.9925/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatta.

Az I.r. és a II.r. vádlottakkal szemben az 1978. évi IV. törvény 274.§ (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntette - melyet az I.r. vádlott bűnsegédként követett el - miatt folyamatban levő büntetőeljárást megszüntette.

A II.r. vádlottal szemben egyebekben az elsőfokú bíróság határozatát helybenhagyta.

Az I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 373.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntetében. Ezért őt 2 évre próbára bocsátotta.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből az I.r. vádlottat 156.090 forint megfizetésére kötelezte.

Feltüntette a II.r. vádlott személyazonosító okmányának számát, az elsőfokú végzés bevezető részéből mellőzte az első tárgyalási nap feltüntetését, a második tárgyalási napot pedig 2014. január 7-re helyesbítette.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből az I.r. vádlottat 10.880 forint megfizetésére kötelezte, míg a II.r. vádlottal kapcsolatban felmerült bűnügyi költség tekintetében annak állam általi viseléséről rendelkezett.

Megállapította, hogy az ítélet a II.r. vádlott tekintetében jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság ítéletét az ügyész tudomásul vette.

Az ítélet ellen az I.r. vádlott jelentett be fellebbezést azzal, hogy nem került átadásra a pénz, a hátralevő összeget akkor fizették volna, ha a nagypapa meghal. Fellebbezéséhez a védője is csatlakozott.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.566/2015/1. számú átiratában a bejelentett fellebbezéseket nem tartotta alaposnak és a másodfokú bíróság ítéletének - a kár pontosítását követően - helybenhagyását indítványozta.

Álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás - az elkövetési érték meghatározása kivételével - megalapozott.

A kár meghatározása tekintetében mindkét bíróság álláspontját tévesnek ítélte, mivel a szakértő által meghatározott értéket nem lehet figyelmen kívül hagyni. A sértett vagyona - a felek megállapodásától függetlenül - az 5.400.000 forint értékű ingatlannal lett kevesebb. Az őt ért kár összegéből azonban le kell vonni a kifizetett 1.000.000 forintot, amit nem lehet megtérült összegnek tekinteni, mert nem a bűncselekmény befejezése után térítették meg a vádlottak, hanem még annak bekövetkezése előtt fizették ki. Így a tényleges kár az ingatlan értéke mínusz az 1.000.000 forint, ami összesen 4.400.000 forint.

Az így pontosított tényállásból - amely a felülbírálatra alkalmas - okszerű a vádlott bűnösségére vont következtetés.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az I.r. vádlottal szemben a büntetőeljárást társtettesként elkövetett csalás büntette miatt elévülés okából megszüntette. A másodfokú bíróság ezt a hibát kiküszöbölte és helytálló indokkal állapította meg az I.r. vádlott bűnösségét csalás büntetében és a vele szembe alkalmazott próbára bocsátást törvényesnek tartotta.

Utalt arra, hogy a vádlott és védője perorvoslati nyilatkozatából nem állapítható meg egyértelműen, hogy az a megszüntető rendelkezésre is kiterjedt-e, így az sem, hogy ez a rendelkezés a felülbírálat

körébe tartozik-e. Álláspontja szerint azonban helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor e bűncselekmény vonatkozásában az eljárást megszüntette.

Bár a felülbírálat a II.r. vádlottra nem terjed ki, vele kapcsolatban tévesnek tartotta a másodfokú bíróság azon megállapítását, hogy a vád tárgyát képező közokirat-hamisítás büntette vonatkozásában sem a nyomozó hatóság, sem az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben nem döntött, mivel a nyomozó hatóság a II.r. vádlottal szemben e bűncselekmény miatt a nyomozást 2011. április 1-jén kelt határozatával megszüntette.

A nyilvános ülésen az I.r. vádlott védője arra tekintettel, hogy nem volt tévedésbe ejtés a vádlott felmentését kérte, másodlagosan - mivel az eredeti állapot helyreállítása miatt a teljes kár megtérült - enyhítést kért.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az átiratban írtakat fenntartotta.

A bejelentett fellebbezések nem alaposak.

Az ítéletábra a bejelentett fellebbezésre tekintettel - figyelemmel arra is, hogy az I.r. vádlott nyilatkozatából egyértelműen megállapítható, hogy a másodfokú ítéletnek csak a bűnösséget megállapító rendelkezését támadja - a Be. 387.§ (1) és (2) bekezdése, valamint a Be. 385.§ és a Be. 349.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást az I.r. vádlott vonatkozásában bírálta felül.

Felülbírálata során az ítéletábra megállapította, hogy az eljárást az első- és a másodfokú bíróság egyaránt a perrendi szabályok betartásával folytatta le.

Az elsőfokú bíróság a Be. 287.§-ának (3) és (4) bekezdése alapján, mivel az első, 2013. május 17-én megtartott tárgyalást követően a 6 hónap eltelt törvényesen kezdte előlről a tárgyalást 2014. január 7. napján. Erre tekintettel a másodfokú bíróság helytállóan mellőzte a tárgyalási napok feltüntetésé közül a 2013. május 17.-ét és helyesbítette az elsőnek tekinthető tárgyalási napot.

Az elsőfokú bíróság megfelelő körben, kellő részletességgel folytatta le a bizonyítási eljárást, annak érdekében, hogy a vád tárgyává tett cselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárja.

Meghallgatta a sértettet és a tanú-t és a bizonyítás anyagává tette a polgári ügyben elhangzott tanúvallomásokat, valamint a 15.P.XVIII.20.567/2004/32. számú ítélet megállapításait.

A rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességében elemezte és a logika szabályainak ellent nem mondóan, okszerűen értékelte.

Nem tévedett akkor sem, amikor az általa megállapított tényekből további tényekre vont le következtetést.

A lefolytatott bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság túlnyomórészt megalapozott, a Be. 351.§-ának (2) bekezdésében írt hibáktól, hiányosságoktól mentes tényállást állapított meg.

Ezt a tényállást a nyilvános ülésen elhangzottak és az iratok tartalma alapján a másodfokú bíróság mind személyi, mind történeti részében helyesen egészítette ki és módosította.

Az ítélet tábla a Be. 388.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által kiegészített és módosított tényállást a személyi rész tekintetében azzal egészíti ki, hogy az I.r. vádlottat a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 3.B.XVIII.979/2000/63. számú és a Fővárosi Bíróság 24.Bf.XVIII.9657/2006/5. számú 2006. november 29. napján jogerős ítéletével az 1996. júliusában társtettesként elkövetett zsarolás bűntette miatt 1 év, 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte.

Az iratok tartalmára tekintettel a tényállást annyiban helyesbítette a sértett vallomása alapján, hogy az I.r. vádlott tett ajánlatot az ingatlan 20/80-ad tulajdoni hányadának megvételére (másodfokú ítélet 2. oldal 6. bekezdés első sora), míg a 3. oldal 4. bekezdését azzal egészítette ki, hogy 2006. május 4. napján a nyomozás felfüggesztése mellett az I.r. vádlott vádlottra elfogatóparancsot bocsátottak ki, akit 2011. január 19. napján fogtak el.

Ezzel a helyesbítéssel és kiegészítéssel a tényállás már minden tekintetben megalapozottá vált, következésképp ez a tényállás irányadó volt a harmadfokú eljárásban is.

Az elsőfokú bíróság részletesen eleget tett indokolási kötelezettségének.

Számot adott arról, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok közül mely bizonyítékokat, mely körben és miért fogadott el, illetve melyeket, mely körben és miért nem tartott valónak.

E körben iratszerűen ismertette a vádlottak, így az I.r. vádlott nyomozás során tett, a polgári ügyben tanúként előadott vallomását és indokát adta annak, hogy miért nem fogadta el azon védekezésüket, hogy ajándékozási szerződést kötöttek a sértettel és pénzt átadására nem került sor.

A sértett és a vallomását részben alátámasztó a tanú vallomását vette alapul a tényállás megállapításnál, mivel azt következetesnek ítélte.

A sértett vallomása mind a szerződéskötési akarat és a megállapodás szerinti vételár, mind a kifizetett 1 millió forint tekintetében következetes volt, azt a polgári ügyben hozott ítélet is alapul fogadta el, amikor megállapította, hogy a felperes, a sértett és az I.r. alperes (a II.r. vádlott) valós szándéka a szerződéskötéssel az volt, hogy egymással adásvételi szerződést kötnek a felperes ingatlanrészére 3 millió forintos vételárral. A színlelt ajándékozási szerződés a két adásvételi szerződést leplezte. A szerződéskötéskor 1 millió forint került átadásra (nyomozati iratok 241-249. old.).

Az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést arra, hogy - egyezően a polgári ítéletben megállapítottakkal - a vádlottak és a sértett megállapodtak a 3.000.000 forintos vételárban.

Ezt a következtetést a másodfokú bíróság a tényállás módosításával annyiban egészítette ki, hogy a vádlottaknak a színlelt ajándékozási szerződés megkötésekor sem állt szándékában a teljes vételár kifizetése. Ezt pedig azzal a helytálló érveléssel támasztották alá, hogy a színlelt ajándékozási szerződést már azt megelőzően benyújtották a földhivatalhoz a tulajdonjog bejegyzése végett, hogy a megállapodás szerinti vételár az 1 hónapos határidőben kifizetésre került volna.

Az elkövetési érték tekintetében az ítélet tábla a másodfokú bíróság által kifejtett állásponttal értett egyet, mert nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a sértett a 20/80 tulajdoni hányadát azért kívánta eladni, mert pénzre volt szüksége. Tudta, hogy az ingatlana többet ér, de hitelt nem kapott. Ezért megegyezett az I.r. vádlottal a 3 millió forintos vételárban, ezt maga is reális vételárnak tartotta. Tehát a megegyezés szerinti, a sértettnek fizetendő 3 millió forint az elkövetési érték még akkor is, ha ezen összeg teljes kifizetése nem állt a vádlottak szándékában a szerződés megkötésekor.

Helytálló a másodfokú bíróság azon megállapítása is, hogy a vádlottak nem az ingatlan értéke, hanem a vételár teljes kifizetése tekintetében ejtették tévedésbe a sértettet, a szerződés

megkötésekor átadott 1 millió forint csak a megtévesztést szolgáló, egyfajta „beugrató” pénz volt, ami az elkövetési értéket - szemben az elsőfokú bíróság álláspontjával - nem csökkentette.

Ezen helyes érvelés mellett nem fogadható el a főügyészség azon álláspontja, hogy a sértett vagyona 5.400.000 forint értékű ingatlannal lett kevesebb és a kifizetett 1 millió forintot ezen összegből levonva 4.400.000 forint a tényleges kár.

Az elsőfokú bíróság a 2.000.000 forintos további vételár meg nem fizetése okán keletkezett kár miatt a vádlottak cselekményét az 1978. évi IV. törvény 318.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő nagyobb értékre elkövetett csalás bűntettének minősítette, mely cselekmény büntetési tétele 3 évig terjedő szabadságvesztés. Ezért az elévülésre tekintettel szüntette meg a vádlottak elleni büntetőeljárást.

A másodfokú bíróság a 3.000.000 forint elkövetési értéket alapul véve helyesen alkalmazva az elbíráláskori Btk.-t és a cselekményt a Btk. 373.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettéként értékelve helytállóan állapította meg a Btk. 20.§ (1) bekezdésére figyelemmel, hogy az I.r. vádlott esetében a bűncselekmény nem évült el.

A sértett 2004. augusztus 26. napján tett feljelentést, a nyomozást 2004. szeptember 20. napján rendelték el. 2006. május 4. napján az eljárást felfüggesztették és az I.r. vádlott ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki. Ez az ügyben tett utolsó érdemi intézkedés az 5 éves elévülési időt megszakította, így az 5 év a vádlott 2011. január 19.-i elfogásakor és a nyomozás folytatásának elrendelésekor nem telt le.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket a másodfokú bíróság lényegében helyesen sorolta fel.

Az ítélet tábla a súlyosító körülmények köréből mellőzte a vagyon elleni bűncselekmények elszaporodottságát, mivel konkrét adat hiányában ez súlyosítónak nem értékelhető.

További enyhítő körülményként értékelte, hogy a másodfokú ítélet óta további 1 év telt el, valamint azt a körülményt, hogy a polgári perben hozott döntés következtében, az eredeti állapot helyreállítása miatt, a sértett teljes kára megtérült.

A másodfokú bíróság által alkalmazott próbára bocsátás és annak tartama megfelel a büntetés céljainak, további enyhítésre törvényes lehetőséget az ítélet tábla nem látott.

Az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg a bűnügyi költség összegét.

A másodfokú bíróság azonban feltehetően számítási hiba miatt tévesen rendelkezett akként, hogy az elsőfokon felmerült bűnügyi költségből 156.090 forintot az I.r. vádlottnak kell megfizetnie. Az I.r. vádlott tekintetében a védői képviselete ellátásával kapcsolatban helyesen összesen 71.790 forint merült fel, így csak ezen összeg megfizetésére kötelezhető.

Mindezek indokok alapján az ítélet tábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398.§ (1) bekezdése alapján a bűnügyi költség tekintetében megváltoztatta, míg a másodfokú bíróság ítéletének egyéb - törvényes - rendelkezéseit a Be. 397.§-a alapján helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban az I.r. vádlott védelmét kirendelt védő látta el. Ennek költségét az ítélet tábla a Be. 385.§ és a Be. 381.§ (1) bekezdése alapján megállapította. Mivel a fellebbezések eredményre nem vezettek a Be. 338.§ (1) bekezdése értelmében akként rendelkezett, hogy a védelme ellátásával felmerült bűnügyi költséget az I.r. vádlottnak kell viselnie.

Budapest, 2016. év április hó 1. napján

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.
előadó bíró

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 31.Bf.XIX.9925/2014/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.195/2015/4. számú ítéletében írt változtatással az I.r. vádlott vonatkozásában 2016. év április hó 1. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2016. év április hó 1. napján

dr. Magócsi István sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Czibere Éva
tisztviselő